

GAZETA HUNEDOAREI

ORGAN INDEPENDENT CULTURAL, SOCIAL ȘI DE INFORMAȚII

ABONAMENTUL:

pe un an . 100 Lei || pe 3 luni . 25 Lei
pe 6 luni . 50 Lei || un exemplar 2 Lei

APARE SĂPTĂMÂNAL

SUB CONDUCEREA UNUI COMITET DE REDACȚIE

ADMINISTRAȚIA:

Deva, Strada Regina Maria 12

Răsfoind trecutul.

Răsfoind opera nemuritorului Montesquieu dau de unele idei, pe cari filozoful istoric le constatare cu mult înainte de veacul nostru și cari parcă au fost menite să-și ajungă apogeul tocmai în veacul al XX. aproape 200 de ani de când au fost exprimate.

E o experiență eternă — zice Montesquieu, — că tot omul care are putere e pornit să abuzeze de ea“.

Adevărată și tristă cugetare. Probabil că pe timpul când a fost scrisă această maximă de și era abuzul de putere, nu o fi fost atât de nelimitat ca în zilele noastre. Și chiar dacă ar fi fost trebuie să-l trecem cu vederea căci în două secole pământul a îmbătrinit mult, iar civilizația și dreptul individual — se zice — că este aproape de apogeu. Nu se poate tolera în secolul al XX. ce s'a întâmplat în secolul al XVII. și al XVIII. Zicem că nu, dar realitatea caută și aproape reușește să ne convingă că da, se poate și în secolul nostru.

Să luăm cazuri din realitatea în cari

trăim noi astăzi și să ne punem întrebarea cine și ce dominează azi în scumpa noastră Românie făurită cu atâta jertfă?

Răspunsul ni-l dă un alt cugetător Român cu vri-o câteva decenii înainte:

„Spuneți-mi ce-i dreptatea? Cei tari să îngrădă
Cu averea și mărirea în cercul lor de legi;
Ei fac din noapte ziua și-a zilei ochi închid“.

Sau:

„Tot ce e perfid și lacom, tot fanarul, toți iloții
Toți se scuseră aicea și formează patrioții
Incât, fonții și flecarii, găgânții și gușaii
Bălbăiți cu gura strâmbă, sunt stăpânii astei nații.

Sau:

„Când vedem că toți aceia care vorbe mari aruncă,
Numai banul îl vânează și câștigul fără muncă.

Da, câștigul fără muncă, iată singura pornire
Virtutea e o nerozie; gentul o nefericire“.

Iată ce zice Eminescu cu vre-o câteva decenii înainte. Și o nimerește așa de bine și pentru prezent. Căci dacă ai astăzi protecție și ești om necinsit faci totul, ești pretutindeni glorificat și toate ușile ți se deschid.

Ești om cinstit, n'ai protecție și la pungă subțirel, nu te vede nimeni, zaci în mizerie; pe când îmbuibaiții „iloții“ „bălbăiții“ și trădătorii de neam răscolesc praful drumurilor în fuga nebună a automobilelor.

Astăzi nu este răsplătită munca și talentul.

Poți munci din noapte până'n noapte poți fi primul în talentele secolului, dacă n'ai vreun protector sus pus, nu vei înainta, nu-ți veiu ajunge scopul prin meritul tău; ci vei zăcea mult timp în întunec.

Gunoii din trecutul apropiat ține locul curățeniei. Trădătorii de neam și aceia cari afară de binele lor personal nu cunosc alte virtuți se plimbă netulburați de nimeni — căci banul lui Iuda le acopere faptele — uitându-se cu dispreț asupra acelora care strigă în gură mare după: dreptate, cinste, virtute și muncă!

Astăzi se fabrică atâtea legi și se dau atâtea ordonanțe bineînțelese pentru cei mici de funcții (nu de suflete), dar nu se muncește.

„Cei mari de patimi, mici de suflet“ uită că munca depinde de funcție, cu cât ești funcționar mai înalt cu atât trebuie muncești mai mult.

Munca astăzi e pusă numai pe spina-reă celor mici cari fie că uneori nu se pricep fie că să desgustă văzând traiul

Căpăul lui Gheț.

de Al. Mănculescu.

Hanibal Ghețul îmi fusese coleg de bancă la gimnaziul din Roman. Pe „I“ acela de la coada numelui, îl căpătase așa cum căpătă liceanul mai răsărit meteahna de a-și tot răsuci puful de la buze, crezând că astfel este mai arătos. I se părea că adevăratul lui nume Gheț este prea rustic și de aceea și l'a înobilat acăfând la început numai când iscălea un „I“ care putea fi luat și drept o acoladă. Cum însă consoanele ț și l în românește nu prea se pot pronunța una după alta, s'a văzut nevoit să le despartă prin vocala care se adapta mai bine la această operație.

Fapt este însă că înobilarea numelui nu i-a ușurat întru nimic priceperea la latinește, pentru care rămăsese ca și mai înainte de aceasta, să fie tras de urechi de răposatul Petreanu profesorul nostru de latină, ori de câte ori îi venea rândul la ascultare.

Gheț era o fire îndărătnică și mândră. Alții plângeau numai cât îi atingeă Petreanu, ba unii mai senzibili chiar și numai când le spunea o vorbă mai aspră, pentru a uita toate peste cinci minute.

Gheț, n'ar fi plâns să-i fi smuls cu totul urechile. De fapt mă și mir că atunci când a eșit cu diploma din gimnaziu, a eșit și cu urechile, căci metoda aceasta a lui Petreanu de a ne complecta cunoștințele la latinește, avea o gradație întinsă pe o scară foarte vastă.

La prima lecție neștiută, venea încet lângă tine la bancă, trecea cartea în mâna stângă și te lua cu vorba:

— N'ai învățat măi făcă? Hai? Așa-i că n'ai învățat? — și te apuca cu două degete de vârful urechei.

A doua oară te apuca de baza ei, loc în care acest organ este mult mai sensibil și ridică în sus până scotea-i „au-l“ după care el înțelegea că a i simțit corecția. Cu cât întârziat mai mult să-ți manifestezi durerea, cu atât operația ridicării, dura mai multă vreme.

Gheț cu încăpăținarea lui, era și aici mai nenorocos. Noi ceilalți cum ne apuca de sfârcul urechei, cum țipam, ba unii țipau și mai înainte de a fi fost apucați.

Când în catastiful lecțiilor neștiute, Gheț ajunsese la numărul doi, Petreanu s'a apropiat de el, l'a apucat de sfârc și a tot ridicat, așteptând semn că Gheț a simțit. Aș, Gheț tace mereu și de nu observa profesorul că picură sânge, îi rămânea urechea lui Gheț în mână. Așa, s'a ales numai cu sfârcul desbinat.

— Bine măi, de ce n'ai țipat? — am tăbărit noi pe dânsul în pauză.

Drept răspuns Gheț duse mâna după ceafă, apucă un smoc bunicel de păr și smuncind în sus numai odată, dădu drumul fol motocului de păr smuls, care se împrăstie în vânt. A treia gradație în scara metodei aplicate a lui Petreanu, se săvârșea ceva mai facticos. Mai întâi venind la banca pricinășului, puneă cartea jos și eliberându-și astfel amândouă mâinele, te apuca de ambele urechi și începeă manevra. De una împingea și de cealaltă trăgea la dânsul și apoi invers, așa că vârful nasului descria un semicerc pe cari se preumbla când la dreapta când la stânga, mai întâi rar, apoi tot

mai grăbit și mai grăbit, de-l vedeai parcă în acelaș timp și la un capăt și la celalalt al drumului ce parcurgea în mișcarea-i semirotativă.

La acest grad al metodei de corecție nu mai era însă destul un singur „au“ pentru ca să scapi din mâna lui și nici un număr hotărât. Manevra lua numai atunci sfârșit, când una sau cealaltă din mâini scăpa urechea. Atunci mâna devenită liberă aplica „lip“ o palmă pe obrazul de partea urechei scăpată, pentru ca nu cumva capul candidatului la al patrulea grad al metodei, pornit în mișcare accelerată de rotație numai într'un senz, să se învrtească prea mult în jurul axului și să nu-și scrin-tească vre-o vână. Încăpăținarea lui Gheț a avut darul să schimbe acest grad al metodei în alt soi de corecțiuni și iată cum.

Pe lângă urechi, care de și erau proprietatea lui Gheț, serveau mai mult lui Petreanu, capul acestuia mai avea și un nas, pe care noi l-l porcolisem barometru.

Îl botezasem astfel, pentru că de cum începea să se înghete afară, nasul lui începea să se desghete și veșnic îl vedeai cu picătura atârnată. În tot anotimpul friguros, fie că ninge sau era ger de crăpau pietrele, barometrul lui Gheț arăta ploae.

Când i-a venit rândul la gradația a treia a metodei și barometrul lui Gheț a început să se primble pe semicerc, Petreanu băgă de seamă că de și trebuie să-l fi durut urechile, el nu se văita de loc. De aceea când scăpă urechea, nu-i aplică și rația finală pe obraz, ci mormăind un „așa“ prelung, indignat și tare contrariat, îl apucă din nou. De data aceasta mișcarea imprimată capului recalitrant prin tras-împinsul

fără muncă a superiorilor încep și ei a numai munci cu dragostea de până acum.

Nu ordonanțe și programe ne trebuie Dlor, ci oameni de caracter și muncă!

Căci toate sunt zadarnice altfel. Consolidarea și progresul în intern și respectarea în intern numai de acolo poate veni.

Și ar fi bine ca să ne deșteptăm și să ne ridicăm cu toții cât mai curând din somnul și boala în care am căzut.

Legea devină și interesul neamului o cere aceasta căci dacă astăzi suferim de energia de a pedepsi pe cei vinovați și de slăbiciunea de-a scuza pe toți ticăloșii și mârșavii; cine va garanta că mâine lucrurile nu se vor schimba și nu va mai fi „regnum propter regem” ci invers „Rex propter regnum”. (Guvernele sunt create pentru popoare și nu popoarele pentru guverne.)

Iată experiența eternă și tristă observată de Montesquieu și mulții alții și care cere necondiționat în faza ei de astăzi: un Eminescu, un Caragiale și un Vlad Țepeș.

Excursiune culturală.

Duminecă, în 28 Sept. a. c. s'a desfășurat o frumoasă serbare în Ormindea, comuna fruntașă a vrendicului preot N. Pop din tractul Zarandului cu prilejul sfințirii monumentului, ce s'a înălțat în curtea școlii, întru vecinica amintire a celor 33 eroi din acea comună, căzuți pe diferitele câmpuri de onoare în războiul european.

La această demnă și impozantă serbare și-a dat concursul prețios și corul Reuniunii Meseriașilor români din Deva, sub măestra conducere a distinsului profesor dela liceu și președintele acestei Reuniuni I. Ignaton, fiu al numitei comune, dând cu cunoscuta precizie răspunsurile atât la Sfta Liturghie, oficiată în sobor de cântă 7 preoți cât și la sfințirea mo-

numentului și la servirea parastasului pentru cei căzuți.

După Sfta Liturghie, distinsul profesor dela liceu, pâr. I. Josan a rostit o înălțătoare predică în legătură cu pericopa Evangheliei zilei, dând temeinice îndrumări pentru viața noastră creștinească, ar în fața monumentului a ținut o frumoasă vorbire, prin care a dat îndemn generației, ce se perindează prin curtea școlii pe lângă acel mult grăitor monument, să și însușească virtuțile mari ale acelor eroi.

Tot aci a rostit o vorbire frumoasă și plină de îndemnuri părintele N. Pop.

După masă, la ora 4, a urmat o frumoasă șezătoare culturală, dată de corul Reuniunii Mes. rom. din Deva cu următorul program: 1. Imnul regal, cor mixt de T. Popovici. 2. Declamare de I. Mihai, elev de liceu cl. VI. 3. Doinitorii români, cor mixt de A. Popovici. 4. Slugă la 2 stăpâni, comedie în 2 acte de Z. Bârsan, predată de Dșoara M. Josan Dnii: Iosif Medrea, T. Boldura, A. Nistor și P. Marcu 5. Așa'mi ziceau două fete, cor mixt de L. Nicorescu. 6. Declamări de N. Sporea, elev cl. VI. lic. 7. Cojocul blăstămat, comedie într'un act de I. Sântimboreanu, predată de Dșoarele: V. Manea, V. Onea și Dnii: E. Onea și S. Dănilă. 8. Mândra mea, cor mixt de I. Ignaton. 9. Preste deal, cor mixt de I. Vidu. 10. Cuvânt de încheiere de prof. I. Ignaton.

Programul în întregime a fost executat cu cea mai mare precizie și interpretare artistică, dându-se prin aceasta dovadă că, la Reuniunea Mes. rom. din Deva se lucrează în tăcere dar cu seriozitate, devotament și pricepere.

Pagubă însă că această instituție culturală românească nu se prea bucură de sprijinul și cuvenită atențiune din partea publicului românesc și în special a celor chemați și în drept, ceea-ce se vede și din faptul, că această Reuniune nici până acum nu a putut exopera închirierea unui local pentru trebuințele sale, iar colecta bănească, întreprinsă pentru zidirea unui local propriu, a dat un rezultat nefsemnat, aproape ridicol, astfel că Reuniunea precum auzim tocmai din lipsa unui local potrivit este pe cale a se desființa, ceea-ce ar constitui o însemnată pierdere pentru meseriașii români din această localitate.

obișnuit, urmă numai la început linia semicercului reglementar ceva mai accentuat ca de obicei, dar îndată Petreanu schimbă mișcarea de dute-vino a mâinilor, într,una asemănătoare cu cea a pedalelor de bicicletă, rotind în ridicare și scoborâre alternativă apendicele auditive ale lui Gheș, așa că barometrul începu să-i descrie în aer un fel elipsă.

Gheș observase și el că profesorul vrea să-i înmoae cerbicia și se încapățână și mai mult, așa că operația rotativă amemița să dureze la infinit.

Să vede că lichidul barometric al lui Gheș știa că într,o mișcare circulară corpul învârtit lînde să fie asvârlit în afară de zona cercului pe care se mișcă, de oare ca tocmai când operația lui Petreanu era mai animată, numai ce vedem pe Pavelescu și Mircea, vecinii din dreapta și din stînga lui Gheș că se scoală pripit și reclamă indignați:

— „D-le, Gheș ne scuipe!”

Clasa, care știa că numai de asta nu-i ardea lui Gheș atunci, dar observase proveniența umidității care răspândită în picuri, improșca în toate părțile, pufni într'un răs de se cutremurau băncile.

Intrigat de veselia spontană a băeșilor, profesorul dădu drumul urechilor și observând că indicatorul de urmezeală al lui Gheș lăsase ceva semne și pe haina lui, îi cărpi o palmă zdravănă și cu un dispreț suveran, îl apostrofa:

— Flăcăule! — și îi întoarse spatele. De atunci clasa a scăpat de restul gradațiilor metodei.

După epitetul pe care îl aruncase în semn de dispreț profesorul, cititorul va înțelege că Gheș era unul dintre cei mai răsăriți în clasă. Cum autorul acestor rânduri era tot așa de răsărit, este explicabil de ce între dânsul și Gheș se legase o prietenie foarte strînsă, care a durat și după anii de școală. Fiind din acelaș județ, ne întâlneam adesea chiar după ce ajunsesem fiecare la rostul său și la una din aceste întâlniri Gheș, care acum era învățător la Butea, știindu-mi slăbiciunea vânătoarească de care era atins și el, mă invită câteva zile la dânsul. Spunea că are un câine de vânătoare minunat, un căpau din aceia, care nu slăbește vînatul, de cât atunci când îi l'a adus în bătaia pușei.

De când mă știu, invitație la vânătoare n'am așteptat să mi se facă de două ori. Am primit și pe a lui Gheș și iată mă instalai pe un colnic dintre Butea lui Gheș și Miclăușeni lui Sturza. Pe povârnișul colnicului dinspre Miclăușeni, se întindea un tufiș des, din care căpaul avea să ne scoală cel puțin epuri, pacă nu și alte jigodii mai fioroase ca acesta, al căror nume vînatul care se respectă, nu-l pronunță de cât în casă le adăpost sigur, căci pe câmp nu e bine să pomeniști de lup, căci se poate să te trezești cu el în față.

După ce m'a așezat pe mine aici, amicul și-a luat câinele de lanț și s'a scoborât prin capătul tufărișului în vale, spre a-i da drumul în desis, după care Gheș avea să se ducă singur în alt punct unde să aștepte sosirea epurilor stârniți de căpau.

După indicațiile lui, vînatul odată stârnit de căpau nu putea eși de cât sau prin locul unde

Sunt rugați deci cei competenți a se interesa mai deaproape de soartea acestei Reuniuni până ce nu e prea târziu.

Participant.

În atențiunea cetitorilor noștri.

Având în vedere spele mari ce avem cu editarea gazetei, sunt rugați cu înștiințare toți acei On. Domni și Doamne, cari privind gazeta noastră, nici până azi nu au achitat încă costul abonamentului, să binevoiască a achita acest cost, trimițând banii la adresa Administrației. Deva, Str. Regina Maria Nr. 12.

SĂPUNUL
de toaletă
ELIDA
are renume
mondial

— Funcționari se sbat iarăși pentru îmbunătățirea sorții lor. În cât vor reuși, nu știm, dar știm atât, că scumpetea le-a luat-o deja pe dinainte.

mă așezase pe mine, sau pe unde va pândi el.

La despărțire rămăsese înțeles între noi, că în momentul când va da drumul căpaului, va fiuera, așa că de atunci urma să fiu atent la hățasul în fața căruia mă așezase și gata să trag. Purtam cu mine geanta din echipamentul vânătoarească, în care din îngrijirea doamnei Gheș, se găsea și un pui fript pentru amiază. Cu geanta în spate nu puteam să mișcările libere și de aceia o pusei mai la spate jos și îmi și luai locul de observare, căci semnalul convenit pentru slobozirea câinelui fusese dat deja.

Priveam încordat așteptând mereu să aud cheunatul ce scot căpaul când dau de urma vînatului. În imaginația mea și încrezător în priceperea al lui Sultan — așa îl chemau pe câine — mă și vedeam parcă trăgând la focuri și culcând la pământ dibanii.

Timpul trecea însă și cheunatul nu se mai auzea. Gheș mă convinsese însă de priceperea lui Sultan și faptul că acum întârzia să traducă în fapt laudele stăpânăsu, nu mă neliniștea, socotind că acum, acum, trebuie să găsească el ceva.

După vr'un sfert de oră de așteptare, în care nerăbdarea începuse să-mi crească, mă întorc spre a-mi răsuci o țigară din pachetul ce aveam în geantă.

Cân mă întorc ce să vezi?

Sultan, așezat pe burtă, ținea între labele întinse înainte, pachetul cu friptura de pui dată de doamna Gheș și se ospăta mișcând foarte satisfăcut din coadă și privindu-mă ca și când în adevăr făcuse o ispravă demnă de laudele stăpânului său.

Sanctiunea finală.

Vești tot mai dese vin să ne spun că în alte țări, cărmuitorii pricepând că un stat nu poate exista de cât alăta vreme cât respectul legilor, dreptatea socială și morală, care alcătuiesc însuși simbolul ideii de stat, rămân nealterate în stricta concepție că tot individul nu se abate de la ele și deci nu prejudiciază drepturile semenilor săi, s'au luat măsuri ca acolo unde abuzuri în detrimentul comunității au fost săvârșite, ele să-și capete sanctiunea, pentru ca sămburele discordiei dintre cel abuziv și cel corect, să fie distrus.

Astfel în Iugoslavia constatându-se că mulți dintre cei cărora le-a stat în putință, abuzând de acest fapt și-au adunat averi, care prin munca lor proprie nici generații întregi nu le puteau agonisi.

Aceasta nu poate să se facă însă de cât pe două căi.

Sau abuzând de situația ce o demnitate în stat oferă individului, sau speculând. Și unul și celalt dintre mijloace sunt imorale, împotriva legilor și calcă dreptatea socială și egalitatea înaintea legilor.

Fie că în cazul dintâi se fură statul, fie că în cel de al doilea se fură individul, rămâne todeauna o masă de cetățeni păgubiți de câțiva și condamnată să sufere de pe urma abuzurilor câtorva. Se înțelege că echilibrul dreptății sociale și al corectitudinii impusă de morală fiind stricat, masa în detrimentul căria s'a săvârșit nedreptatea, urmează să reacționeze.

Cărmuitorii care nu pricep să aplaneze acest diferend la vreme, până când nu e prea târziu, nu pricep însuși legile firești ale echității sociale, fără de care statul este mereu sdruncinat. Iugoslavii au înțeles acest lucru și au hotărât sancțiuni radicale. Toată agoniseala oricui ar fi el, făcută pe căi altele de cât cele morale și cinștite, va fi confiscată și vărsată în visteria țării. Se va face pentru fie care cetățean un bilanț al averii avută înainte de război. Ceia ce se va dovedi a fi câștigat prin speculă sau abuz, se va confiscă, iar pricinașul își va primi răsplata.

Așa este și drept!

Ce este de vină cetățeanul cinstit să sufere din cauză că un altul este incorect?

Despre lucrul acesta s'a mai scris. Opinia publică și-a spus cuvântul și la noi de multe ori și de multă vreme, ba ceva mai mult nici un singur partid politic, în opoziție, n'a rămas să nu făgăduiască și la noi aceia, ce Sârbii pun acum în practică. Nici unul însă nu și-a ținut făgăduiala, pentru motive destul de cunoscută și care se rezumă toate în acela că a pedepsi pe vinovați, este a începe chiar cu tine însuși.

Noi am mai spus și în altă parte, că nu credem că stricăciunea este și sus, ci numai jos și rezidă în faptul că cei de la cărmă în dorința de a-și recruta partizani, slugi plecate, tolerează.

Să ia aminte însă aceia, că toleranța aceasta o acordă în numele nației pe care o reprezintă

și nația nu li-a dat și nici nu le va acorda nici când acest drept.

Iar de nu vor deschide ochii la vreme și nu-și vor curăța organizațiile de acele putregaiuri, vor avea de suferit consecințele.

Răfuială de Paști.

Se scursereră ani. Vasile Itodie însurat de când se întorsese din război cu Lina lui Bârsan, trăia liniștit în căsuța de pe malul gârlei ce taie drept în două dealungul Hărăul.

Fusese el ce-i drept cam neliniștit câțeva vreme când se însurase cu nevasta fostului său tovarăș de suferințe în Carpații Bucovinei, dar Lina pusese aceasta în socoteala grozăviilor prin care trebuie să fi trecut în luptele contra muscalului.

Pe Vasile l-i și iubise ea, nu-i vorbă, mai înainte chiar de a se mărita cu Bârsan, dar nu-l putuse lua. Ce erau să se facă ei două traiste goale?

Acum că Dumnezeu vroise ca Bârsan să nu se mai întoarcă din război, vechea ei dragoste se aprinsese din nou pentru Vasile și slavă Domnului, ceva prinsoare rămăsese de pe urma fie iertatului și nici păcat nu putea fi dacă se mărita din nou. Morții cu ale lor, iar cei vii cată să trăiască.

Și de atâția ani de când se isprăvise războiul și ea trăia cu Vasile, nu avea să se plângă căci era bărbat vrednic și trăgea mult la casă.

Numai de Bârsan nu trebuia să-i amintească, căci atunci Vasile se supăra și toată ziua ceia nu mai era bun de nimic.

Ce să le faci! Așa sunt bărbații. Să nu le pomenească femeia de altul, că odată să ducă gândul la altecelea.

Ostenit de roboteala de după amiază prin curte și de plugul de dimineață, Vasile se culcase de cu seară. Lina nu se va mai culca căci și așa către miezul nopții părintele Iosif va începe slujba învierii. Până atunci mai strânge ici, mai așază coala, vremea trece și lucrul casei nu se isprevește nici odată, mai ales când gospodina trebuie să-și așeze casa pentru o zi atât de mare cum e Paștele.

Cioc!... Cioc!... bate cineva la geam și îndată ușa se deschide larg. În prag, adus de șale, ca să poată încăpea pe ușă, stă Bârsan cu trupul lui înalt, cu fruntea și buzele încrețite.

Vasile pune mâna pe plăselele cușitului din brâu, în timp ce Bârsan se tot apropie.

— N'am murit, căine! Glonțul tău nu m'a nimerit, ci numai m'am prefăcut a cădea când te-am văzut că vroiai să mă omori. Ai vrut să mă ucizi ca să-mi iei nevasta și averea?

Ai scos cușitul? Crezi că dacă n'am murit de glonț, voi muri de cușitul tău?

Și Bârsan întinde o labă mare, fioroasă, în care cuprinde toată fața lui Vasile și îi împinge încet capul spre perete. Între palma lui Bârsan și perete, capul lui Vasile e apăsat tot mai tare, strâns ca într'o minghinea și oasele scârțâie și trosnesc ca și coaja unui nuci, strânsă la fășana ușei.

Instinctiv Vasile ridică cușitul și-l înfige în beregata lui Bârsan.

Minune însă, beregata e moale ca o cârpă, cușitul se înfundă în ea, dar n'o taie.

Capul lui Vasile însă trosnește tot mai tare și de durere simte parcă cum îi fășnesc creierii din cap.

Vasile, Vasile! îl sgâțâie Lina cu mâna pe frunte. Ce gemi? Scoal și hai la înviere! Vasile se întoarce, se smucește și repede cu toată puterea cușitul în grumazul Linei. Un horcăit scurt și Vasile deșteptat văzându-și nevasta omorâtă, dă busna pe ușă, strigând către cei care mergeau la înviere,

— Fugiți că vă omoară! Fugiți că vă omoară!

Și vânturând mereu cușitul plin de sânge, o luă rasna peste câmpuri.

Al. Mănculescu.

Primăvară.

Spre cerul nesfârșirii străluminat de soare își flutură năframa șiragul de cocoare. Și-atâția ochi cucernici li urmăresc soborul în calea lor s'așterne și dragostea și dorul. Sosesc la noi din larguri cu noua primăvară Eternitatea vieții acum se desfășoară. Infiripații muguri pe ramuri se desfac și cresc boboci de floare ca neaua pe copac. Azi primăvara nouă, s'globia primăvară, Aruncă'n noi semința de dragoste de țară și cum se'nalță mândria din zările albastre Săcătuește ura din inimile noastre.

Cu măștile pe față, la suflet mici suntem, Că nu suntem noi vrednici de Patria ce-avem. Și ce frumaasă-i țara din zare până'n zare: Imbrobodiți stau munții cu vâlul de ninsoare, Și când pe cêruri umblă grei norii, plini de ger, Ne pare că toți munții cu vârful urcă'n cer. Când ne oprim la poala pădurilor de brad Ne pare că din munte în capul nostru cad. Iar dela munți la mare pământ e din belșug Întrânsul scriu țărâni cu fierul dela plug. Și pe întinsul mării corăbii merg și vin Armonizând cu valul același imn divin.

O, primăvară nouă, fă minunat să crească Avântul către bine și mult să inflorească Atâtea inimi moarte în ghiara stricăciunii Și suflete căzute în haosul minciunii. Dar mâna care fură s'o vestejiți din umăr, Că stau în țara asta tâlharii fără număr. În ochii carii umblă să vadă propășirea Acestui neam prea harnic, tu pune strălucirea Ce-o are-un fulger sacru jos coborât din nori, Pe fruntea celor trudnici cununi de dalbe flori Așează-le cu râvnă în fiecare ceas C'atâta răsplătire a muncii le-a rămas.

O, primăvară nouă, curată întru toate, Ne pune frâu la patimi, ne spală de păcate. Și cum pornind la vale atâtea ape duc Gunoaietele din cale, că'n urma lor apuc Să crească ierburi grase și holde 'mbelșugate, Așa, de zgura vremii, în ceasuri încercate, Cu valul de viață ne curăță sub soare Virtuțile să crească în veci biruitoare.

Popa Iancu.

— În atențiunea părinților. Cursurile la Grădina de copii din loc se vor începe regulat în ziua de 20 Oct. a. c. Inscrierii se fac zilnic între orele 9—12 a. m. și 2—4 p. m.

Săpunul prefarat de gospodină este
Săpunul Schicht Marca „CERB”
 curăță admirabil și este extrem de spornic

INFORMAȚIUNI.

— **Deces.** *Perian* Silviu administratorul fabricii de cuie și sârmă din Ghiriș-Arieș a decedat în etate de 33 ani la 13 Octomvrie în Cluj.

— **In atențiunea d-lor învățători.** Revizoratul școlar anunță școalele primare, că în ce privește aplicarea programei analitice, utilizarea manualelor didactice și organizarea după noua lege, s'au dat amănunțite instrucțiuni de către inspectoratul școlar regional și se vor comunica înscris și prin convocări pe plăși.

— **A apărut revista „Vatra școlară“** a inspectoratului, care revistă va sosi la fiecare școală.

— **Anunțăm apariția hărții județului Hunedoara** pentru uzul școalelor și al oricărui oficiu. Mărimea 100/70 cm., având plășile colorate. Prețul 65 lei. Se poate procura dela revizoratul școlar.

— **Au sosit și se află de vânzare în librăriile din Deva următoarele manuale didactice:** Cărți de gramatică și compuneri, pentru clasele III și IV urbane și div. III. rurală de d-nii Pătrășcanu, literat și P. Petrescu, inspector școlar. Cărți de aritmetică, pentru clasele III și IV urbane și div. III. rurală, de P. Petrescu, inspector școlar și Constatinescu, profesor, Cărți de cetire, pentru toate clasele și diviziile, de d-nii Sadoveanu, literat și Stan, inspector școlar.

— **Viața în Japonia.** Duminecă, în 26 l. c. ora 4^{1/2} p. m. d-l advocat Elie Bufnea, fost într'o misiune în estremul Orient, va ținea în teatrul orașenesc o conferință foarte interesantă despre Viața în Japonia, acompaniată de proiecțiuni colorate. Bilete de vânzare la librăria V. Laufer. Vom reveni în numărul viitor.

— **Știri dela cinema Amor.** În zilele de 18 și 19 l. c., Sâmbătă și Duminecă se va rula filmul „Hamlet în internatul de fete“ în 5 acte, în rolurile principale cu Pai și Pataschon. — În ziua de 23 l. c., Joi se va inscena filmul „Căderea Babiloniei“ grandioasă evocațiune în 7 acte, inscenată de marele regisor american I. W. Priffith, în rolurile principale cu celebri artiști: Muldred Harris, Chalpin și Elmo Lincoln. În curând vor sosi filmele „Vineri seara“ realizarea romanului lui D. Szomoray și filmul „Parisul subterian“ dramă aventuroasă în 6 acte.

— **Intr'o fântână din hotarul comunei Romos,** s'a aflat cadavrul unui copil. Cazul se cercetează.

— **Sinucidere.** Locuitorul Eugen Farkas din comuna Crișeni s'a ștrangulat, încetând din viață.

— **Comuna Săcărâmb** proiectează ridicarea unui monument întru amintirea eroilor căzuți în războiu.

— **Primăria orașului** a întocmit noul tablou al prețurilor maximale referitoare la alimente. Ne-ar plăcea foarte mult, dacă aceste prețuri s'ar respecta și în realitate și nu ar figura numai pe hârtie.

— **Corporațiunea meseriașilor din localitate** proiectează pentru anul viitor aranjarea unei expoziții industriale. Atragem atențiunea meseriașilor din județ asupra acestui proiect.

— **Semne de ieftinătate.** Se svonește, că începând cu 1 Ianuarie 1925, călătoria pe căile ferate se va scumpi cu 50%.

— **Doamnă predă lecții în limba Franceză.** Str. Aurel Vlaicu 19.

— **Un mare astronom american** ne prevestește, că înanii viitori nu vom mai avea veri, din cauză, că scade căldura soarelui. Bună perspectivă pentru funcționari mai ales, a căror temperatură de existență și altfel se apropie deja de zero, dacă nu va fi fost cumva absorbită căldura soarelui de cenușa diu vatra acestora și de inima guvernanților noștri.

— **Concert de pian în Deva.** Dl. Leo Freund artist-pianist din Timișoara, va ținea în orașul nostru, în primele zile ale lunii viitoare, un mare concert de pian. Concertele d-lui Freund, finite în diferitele orașe mari ale țării, în tot locul au avut cele mai mari reușite, apreciate fiind atât de publicul auditor cât și de criticii specialiști. Atragem de pe acum atențiunea publicului iubitor de muzică, asupra acestui concert. Bilete se pot prenota la librăria A. Hirsch.

Anunț de licitație.

Se face cunoscut, că se va vinde în licitațiune publică o mantă de dame din pluș negru. Licitațiunea se va ține cu intervenția notarului public în ziua de 18 Octomvrie a. c. orele 16 în biroul de notariat.

Mantaua se poate vedea la d-l Lazar Desideriu croitor (Piața Unirii) Deva.

Cumpărătorul este obligat a plăti prețul de cumpărare imediat, asemenea și taxele către fisc.

Prețul de strigare este 3043 Lei.

Deva, la 9 Octomvrie 1924.

Lazar Desideriu croitor.

De vânzare casă constatatoare din 4 odăi, antișambă, bucatărie, odaie, de baie, cămară, pivniță, curte de flori și curte de economie grădină. — Să predă imediat. — Adresa: Str. Simion Bărnuțiu (Kereszt-u.) 10.

De vânzare o spălătorie cu vapori

aranjată pe putere electrică și prevăzută cu mașini pentru călcat, lustruit etc. Adresa la administrația ziarului.

V. LAUFER, DEVA

Telefon 35

Telefon 35

Recomandă tipografia mănăată cu putere electrică și provăzută cu cele mai moderne litere pentru executarea diferitelor imprimate în cea mai plăcută formă. În tipografia mea executez imediat cărți de vizită, logodnă, nuntă, invitări, placate cu prețuri moderate. Librăria totdeauna bogat asortată cu: articli pentru cancelării, revizite pentru desemn, articli de decor și pentru prezenturi, reviste științifice și pentru tinerime. Prăvălie de cărți, hârtie și revizite de scris. Dopolit mare de imprimate pentru oficiile administrative, comunale și birouri advocaționale. Articole de piele și geamantane. Jucării. Reviste românești precum și cărți științifice și de literatură. Articole muzicale cu preț moderat. Agenția principală a mașinelor de scris în 3 modele: Adler, Stoewer și Torpedo, absolut nouă, fabricație germană. În compactoria mea se execută tot felul de lucruri din bransa aceasta dela forma cea mai simplă până la cea mai complicată. Preț moderat.

TIPOGRAFIE, LIBRĂRIE ȘI COMPACTORIE